

Μάρκος Μπότσαρης

Ο Μάρκος Μπότσαρης (1790, Σούλι - 1823, Κεφαλόβρυσο Καρπενησίου) υπήρξε από τις ωραιότερες μορφές που φωτίζουν το πάνθεον του αγώνα του Εικοσιένα. Ηγετική φυσιογνωμία με δράση, η οποία στα δύο πρώτα χρόνια του Αγώνα υπήρξε καθοριστική και κορυφώθηκε το καλοκαίρι του 1823, στη δυτική Ρούμελη, όταν έπεσε ηρωικά σε μάχη με τους Τούρκους. (Περισσότερα).

Γιος του Κίτσου Μπότσαρη, ήταν γόνος δοξασμένης οικογένειας αγωνιστών οπλαρχηγών, που από πολλά χρόνια κρατούσε ψηλά τη σημαία του αγώνα και έδωσε πολλά μέλη της, ως αρχηγούς και πρωτοστάτες. Πέρασε τα παιδικά του χρόνια στο Σούλι και σύμφωνα με ορισμένες ανεπιβεβαίωτες πληροφορίες διδάχτηκε τα πρώτα γράμματα από τον ιερομόναχο Σαμουήλ. Λεπτομέρειες από την παιδική και εφηβική του ηλικία δεν είναι γνωστές.

Μετά την κατάληψη του Σουλίου από τον Αλή Πασά κατέφυγε με τον πατέρα του και άλλους συμπατριώτες του στην Κέρκυρα. Εκεί, υπηρέτησε στο σύνταγμα Ηπειρωτών και Πελοποννησίων που ιδρύθηκε, τότε, από τη γαλλική διοίκηση. Στην Κέρκυρα βελτίωσε τις γραμματικές του γνώσεις και παρακολούθησε μαθήματα της ιταλικής γλώσσας. Στα τέλη του 1820, ο Μάρκος Μπότσαρης διαπραγματεύτηκε με τον Αλή πασά τους όρους, με τους οποίους οι Σουλιώτες (που στο μεταξύ είχαν επιστρέψει στην Ήπειρο, δελεασμένοι από υποσχέσεις του σουλτάνου που όμως δεν τηρήθηκαν) θα τον βοηθούσαν στον αγώνα του εναντίον των σουλτανικών στρατευμάτων και οι οποίοι ήταν οι εξής: να τους επιστραφεί ολόκληρη η περιοχή του Σουλίου με τα 60 χωριά της, καθώς και το οχυρό της Κιάφας αλλά και να τους δοθεί οικονομική ενίσχυση 200.000 γροσίων. Ο Αλή πασάς δέχτηκε τους όρους αυτούς, έγινε ανταλλαγή ομήρων και στις 12 Δεκ. 1820 το Σούλι ήταν ελεύθερο. Ο Μπότσαρης ορίστηκε τότε αρχιστράτηγος των σουλιωτικών δυνάμεων και έδωσε λαμπρά δείγματα των οργανωτικών και στρατηγικών του ικανοτήτων.

Με την έναρξη της Επανάστασης, ο Μπότσαρης διέθεσε όλες τις δυνάμεις του για την επιτυχία της. Πήρε μέρος σε πολλές νικηφόρες μάχες, οι οποίες καθιέρωσαν τον Σουλιώτη οπλαρχηγό, ως ηγετική προσωπικότητα πανελλήνιου κύρους. Τον Μάιο του 1822 πήγε στην Κόρινθο και ζήτησε από την κυβέρνηση να σταλούν ενισχύσεις στο μέτωπο της Ηπείρου. Η πρότασή του έγινε αποδεκτή και στις 12 Μαΐου ο Αλέξανδρος Μαυροκορδάτος, ως πρόεδρος του Εκτελεστικού Σώματος έδωσε την άδεια στους Σουλιώτες να συνάψουν συμφωνίες, ενώ συγχρόνως τα σουλιωτικά στρατεύματα εντάσσονταν οργανικά στις ελληνικές δυνάμεις. Τότε ακριβώς αποφασίστηκε και η εκστρατεία στην Ήπειρο, που την είχε υποδείξει ο Μάρκος Μπότσαρης και που είχε γίνει

αποδεκτή από τον Μαυροκορδάτο. Η επιχείρηση όμως αυτή, χωρίς συστηματική προετοιμασία και χωρίς μελετημένο στις λεπτομέρειές του σχέδιο, κατέληξε στην καταστροφή του Πέτα (4 Ιουλίου 1822).

Μετά την ήττα του Πέτα, η επανάσταση στη δυτική Ελλάδα πέρασε από κρίσιμες φάσεις, που οι συνέπειές τους υπήρξαν αποφασιστικές για την εξέλιξη του Αγώνα στην περιοχή. Στις 11 Οκτωβρίου 1822, το Εκτελεστικό και το Βουλευτικό Σώμα, έδωσαν την αρχιστρατηγία Δυτικής Στερεάς Ελλάδος, στον Μπότσαρη. Αργότερα, πήρε μέρος στην υπεράσπιση του Μεσολογγίου κατά την πρώτη πολιορκία της πόλης (Οκτ. - Δεκ. 1822). Με την ευστροφία και την πονηριά του παρέσυρε σε συνομιλίες τους Τούρκους, δίνοντας τον χρόνο στους πολιορκημένους, να ενισχύσουν τις οχυρώσεις τους.

Το καλοκαίρι του ίδιου χρόνου, ο Αγώνας αντιμετώπιζε νέα απειλή από την εκστρατεία που οργάνωσε ο Μουσταή πασάς της Σκόδρας εναντίον της δυτικής Ελλάδας. Στις 14 Ιουλίου, στο Μεσολόγγι, συμφιλιώθηκε με τους Τζαβελαίους και σε κοινή συγκέντρωση των Σουλιωτών, έκαμε έκκληση για ενότητα και έσχισε το δίπλωμα του στρατηγού που είχε λάβει. Στη συνέχεια, με δύναμη 1.250 ανδρών, ξεκίνησε για το Καρπενήσι, όπου βρίσκονταν 10.000 Τουρκαλβανοί του Μουσταή. Υπολογίζοντας την αριθμητική υπεροχή του αντιπάλου, σχεδίασε αιφνιδιαστική νυκτερινή επίθεση που θα πραγματοποιούσε, πέντε ώρες μετά τη δύση του ηλίου, από δυτικά του Κεφαλόβρυσου με 450 Σουλιώτες και με στόχο τις σκηνές των Τούρκων αξιωματούχων. Οι Τούρκοι όμως, ύστερα από ολιγόλεπτη σύγχυση, αντέδρασαν και ανάμεσα στους πρώτους νεκρούς ήταν ο Μπότσαρης. Η μάχη, εντούτοις, συνεχίστηκε όλη τη νύχτα και έληξε με σοβαρότατες για τους Τούρκους απώλειες: 800 νεκρούς και εκατοντάδες τραυματίες. Στο πεδίο της μάχης έπεσαν 60 Σουλιώτες.

Ο Μπότσαρης κηδεύτηκε στο Μεσολόγγι, στις 10 Αυγούστου και ο θάνατός του συγκλόνισε τον μαχόμενο Ελληνισμό αλλά και την ευρωπαϊκή κοινή γνώμη. Είναι χαρακτηριστικό ότι, εκτός από τα δημοσιεύματα των ευρωπαϊκών εφημερίδων που αναφέρονταν στην ηρωική δράση και στον θάνατο του Σουλιώτη οπλαρχηγού, η μορφή του ενέπνευσε ποιητές, θεατρικούς συγγραφείς, μουσικούς και καλλιτέχνες. Μολονότι ο Μπότσαρης είναι γνωστός, κυρίως ως ηρωική μορφή του νέου Ελληνισμού, δεν πρέπει να αγνοηθεί η επίδοσή του σε παιδευτικά έργα, όπως το ελληνοαρβανίτικο λεξικό που συνέταξε, όταν βρισκόταν στην Κέρκυρα.

Πηγή: ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΛΕΞΙΚΟ (Εκπαιδευτική Ελληνική Εγκυκλοπαίδεια), Τόμος 7, σελ. 40-41 (Συλλογή Βιβλιοθήκης Ε.Μ.Σ.)